

Ўзбекистоннинг инсон ҳуқуқлари соҳасидаги саъй-ҳаракатларининг ҳалқаро эътирофи

Жорий йил 28 май куни Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 21 майдаги «Жазо муддатини ўтаётган, қилмишига чин кўнгилдан пушаймон бўлган ва тузалиш йўлига қатъий ўтган бир гуруҳ шахсларни афв этиш тўғрисида»ги фармонининг асосий бандлари Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси 74-сессиясининг расмий хужжати сифатида нашр этилди ва Ташкилотнинг барча расмий тилларида аъзо давлатлар вакилларига тарқатилди.

Сўнгги йилларда мамлакатимизда инсон ҳуқуқлари, жумладан, фуқароларнинг диний эркинлигини таъминлаш бўйича шаффоф сиёsat олиб борилмоқда, мазкур ислоҳотларни амалга оширишда ҳалқаро ташкилотлар билан яқин ҳамкорлик қилинмоқда. Ҳалқаро ҳамжамият Ўзбекистоннинг инсон ҳуқуқлари ва одил судлов соҳасидаги саъй-ҳаракатлари ҳамда мамлакатнинг очиқлигини, конструктив мулоқотга тайёрлигини юқори баҳоламоқда.

Жумладан, мамлакатимизга ташриф буюрган БМТ Инсон ҳуқуқлари бўйича кенгашининг дин ва эътиқод эркинлиги масалалари бўйича маҳсус маъruzачиси Аҳмад Шаҳид Ўзбекистонда фуқаролик жамиятини ривожлантириш, бағрикенглик ва виждан эркинлигини таъминлаш, динга эътиқод қилувчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва уларнинг камситилишига йўл қўймаслик бўйича янги босқичда амалга оширилаётган ўзгаришларни юксак баҳолаган эди.

Шунингдек, АҚШ Давлат котиби Майкл Помпео жорий йил февраль ойида юртимизга ташрифи чоғида Ўзбекистон инсон ҳуқуқлари соҳасидаги ютуқлари учун олқишига лойиқлигини алоҳида таъкидлади. Унинг сўзларига кўра, Ўзбекистон фуқаролик жамияти учун имкониятларни кенгайтирмоқда, мажбурий меҳнат муаммоларини ҳал қилмоқда ва оммавий ахборот воситалари фаолиятига қўйилган чекловларни олиб ташламоқда.

Бу эътирофлар мамлакатимизда инсон ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш механизmlарини янада такомиллаштириш, инсон, унинг қадр-қиммати ва шаънини ҳимоя қилиш соҳасидаги амалга оширилаётган ислоҳотлар ҳалқаро меъёр ва умумэътироф этилган стандартларга тўла мос келишидан далолат бериб турибди.

Ислоҳотлар диний эркинликка оид конституциявий ҳуқуқни амалга ошириш учун қулай ташкилий-ҳуқуқий шарт-шароитларни яратмоқда. Жамиядда экстремистик ғояларнинг тарқалишига қарши кураш бўйича ишлар тубдан қайта кўриб чиқилиб, бу борада куч ишлатиш ёки маъмурий ва жиноий жазо усуслари орқали эмас, балки адашганларни профилактика, маънавий-маърифий чоралар билан жамиятга қайтариш ва мослаштириш бўйича янгича тизим йўлга қўйилди.

Маҳкумларни афв этишга қаратилган Афв этиш институти жорий этилди. Ушбу институттинг моҳиятида инсонпарварлик, кечиримлилик, бағрикенглик каби тушунчалар ётади. Шу ўринда таъкидлаш жоизки, афв этиш давлат раҳбарининг қандайдир мажбурияти, бурчи эмас, балки ҳуқуқи ҳисобланади. Президентимиз ушбу ҳуқуқдан фойдаланиб, адашган шахсларга яна бир бор тўғри йўлга қайтишга имкон берадиган эътиборга лойик.

Умуман, юртимизда инсон қадр-қиммати, унинг ҳуқуқларини ҳар томонлама рўёбга чиқаришга бўлган эътибор давлат даражасида кучайди ва бу давлат сиёsatининг энг устувор йўналишларидан бири этиб белгиланди. Буларнинг барчаси «Ҳалқ давлат идораларига эмас - давлат идоралари ҳалқقا хизмат қилиши керак» деган тамойил асосида рўёбга чиқарилмоқда. Бу эса инсонга, ҳалқга хизмат қилиш йўлидаги мутлақо янги тизим ва янгича ёндашувдир.

Турсунбой ЗИКИРОВ,

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги

Стратегик ва минтақалараро тадқиқотлар институти бўлим бошлиғи.